

Gamla Folkskolan / Hembygdsgården

Inför folkskolans införande beslöts av besparingsskäl, att Gällstad, Säm och Finnekumla skulle utgöra ett skoldistrikt och att ett skolhus skulle byggas "på den öppna platsen mitt emot torpet Björkelund under Gällstads Prästgård". Herr löjtnant G F von Essen på Bystad hade upprättat en ritning till byggnaden och enligt denna skulle huset bli 25 alnar långt, 15 alnar brett och 10 alnar högt. Herr von Essen lovade att släppa till virket på uppgjorda villkor och att detta fick hämtas i Boarp i Dalstorp.

En i bygden välkänd byggmästare, Daniel Nilsson från Gärdet i Hössna, begärde 700 kr för uppförandet. Skolstyrelsen fann detta pris för högt och beslöt överlåta uppförandet åt "skickliga byggkarlar inom socknen".

Denna stämma hölls i mars 1847 och man träffade uppgörelse med åbon Peter Magnusson i Totebo att han "mot 200 riksdaler ombesörjer upptimring och takläggning av huset och bör detta arbete vara färdigt till den 1 juli innevarande år". Murningsarbetet och inredning fick anstå till nästa år. Peter Magnusson fick hjälp med timmerskrädningen genom dagsverken från de tre socknarna och han fick leja kunnigt folk för upptimringen. Enligt trovärdiga uppgiften hade han "av den betingade ackordssumman ej haft större vinning än de lejda byggkarlarna, varför han erhöll ett extra tillskott på 7 riksdaler 24 skilling för ett arbete utfört med omsorg och utan anmärkning".

Omkring 1870 skulle skoldistriktet delas. Man kom inte överens om hur skolhuset skulle värderas och det fick till följd att skolhuset fick delas på mitten och den norra delen kom att byggas upp i Säm, där det fick tjänstgöra som skolhus fram till 1907 då nytt folkskolehus byggdes och den gamla gällstaddelen fick bli småskola.

I Gällstad byggde Anders Andersson på Intorp till 17 alnar, huset fick nuvarande omfattning och fick tjänstgöra som skolhus fram till 1956. 1 övervåningen blev det kommunalrum, först för sockenstämman och från 1919 för kommunalfullmäktige. Från 1951 fick kommunalnämndens ordförande hålla till där och det blev Åsundens kommuns första expeditiionslokal.

När nedervåningen 1956 ej längre behövdes för skoländamål fick kommunalexpeditionen flytta ned dit och Åsundens huvudbibliotek fick rummet i övervåningen.

När biblioteket 1965 fick nya lokaler vid Biblioteksgatan ombyggdes det gamla kommunalrummet till tekniskt kontor och ungefär samtidigt, när lärarebostaden utrymdes och tjänsteinnehavaren gick i pension fick socialnämndens ordförande disponera södra delen av övervåningen till "socialkontor."

På ovannämnda sätt fick Åsundens kommun stor nytta av den gamla folkskolan och behövde inte lägga ned stora pengar på ett kommunalhus.

Efter sammanslagningen med Ulricehamn fick hembygdsföreningen hyra lokalen till sina möten och till sina samlingar och kunde 1992 bli ägare till huset som efter omfattande renoveringar genom ideellt arbete döptes om till Hembygdsgården.

Text från "Åsundens kommun 1952-1973"